

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА
ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
Број: 001095914 2024 13410 008 001 051 001 14 001
Датум: 18.04.2024. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

ИНФОРМАЦИЈА О РАДУ
МИНИСТАРСТВА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
за период јануар 2024. – март 2024. године

I ЗАКОНИ И ДРУГА ОПШТА АКТА

Закон о родној равноправности

У складу са обавезом из члана 28. Закона о родној равноправности, Министарство је донело Правилник о методологији за обрачун неплаћеног кућног рада. Овај подзаконски акт је објављен у „Службеном гласнику РС”, број 18/24, 8. марта 2024. године. Правилником се уређује начин обрачуна вредности неплаћеног кућног рада, учешће вредности неплаћеног кућног рада у бруто домаћем производу, а садржи и законску одредбу према којој лице које није здравствено осигурано, по било ком другом основу, стиче право на здравствено осигурање по основу неплаћеног рада у кући.

У извештајном периоду окончано је прикупљање извештаја, планова и других прилога обвезника примене Закона о родној равноправности и започела је обрада података у процесу израде годишњег, збирног Извештаја о остваривању родне равноправности у Републици Србији за 2023. годину.

Закон о националним саветима националих мањина

У извештајном периоду вршено је редовно ажурирање и провера података уписаних у Регистар националних савета. Припремљена су три уверења о подацима уписаним у Регистар националних савета.

II ПЛАНСКА ДОКУМЕНТА

Средњорочни план Министарства

У извештајном периоду израђени су Средњорочни план Министарства за период од 2024. до 2026. године¹, који је објављен 31. јануара текуће године и Годишњи ивештај о спровођењу Средњорочног плана за 2023. годину², који је објављен 15. марта текуће године, оба на званичној страници Министарства.

¹ [Srednjorocni-plan-Ministarstva2024-2026.pdf \(minljmpdd.gov.rs\)](#)

² [Godisnji-izvestaj-o-sprovodjenju-Srednjorocnog-plana-za-2023.godinu.pdf \(minljmpdd.gov.rs\)](#)

Акциони план за спровођење Стратегије за родну равноправност

У циљу израде Годишњег извештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије за родну равноправност за 2023. годину прикупљени су подаци релевантних државних органа задужених за реализацију конкретних мера и активности.

Поред процеса израде извештаја за 2023. годину, у току је процес израде Предлога акционог плана за 2024. и 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године. Наведени документ прошао је кроз процес јавне расправе у периоду од 1. до 22. марта 2024. године, након чега је израђен и јавно објављен извештај са јавне расправе³.

Акциони план за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације

У циљу израде Годишњег извештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за 2023. годину, прикупљени су подаци релевантних државних органа задужених за реализацију конкретних мера и активности.

Поред процеса израде извештаја за 2023. годину, у току је процес израде Предлога акционог плана за период 2024-2025. године за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године. Наведени документ прошао је кроз процес јавне расправе у периоду од 1. до 22. марта 2024. године, након чега је израђен и јавно објављен извештај са јавне расправе⁴.

Акциони план за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији

У циљу израде Годишњег извештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за 2023. годину, прикупљени су подаци релевантних државних органа задужених за реализацију конкретних мера и активности.

Акциони план за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији

Министарство је реализовало завршне активности у вези са спровођењем Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022- 2030. године, за период 2022- 2023. године.

У циљу унашређења транспарентног финансирања и одрживости цивилног сектора, у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података личности, спроведене су три обуке на тему „Израда годишњих извештаја у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја“. Обуке су биле намењене представницима органа државне управе и локалне самоуправе, као и представницима организација цивилног друштва. Обукама је присуствовало више од 450 учесника.

³ <https://www.minljmpdd.gov.rs/javne-rasprave.php>

⁴ <https://www.minljmpdd.gov.rs/javne-rasprave.php>

Прва обука била је намењена доносиоцима одлука и лицима овлашћеним за поступање по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја у јединицама локалних самоуправа и одржана је 30. јануара т.г. преко ЗУМ (zoom) платформе. Циљ обуке био је упознавање учесника са најновијим изменама Закона у вези са обавезом објављивања Информатора о раду и достављања Годишњег извештаја Поверенику, као и одговорности органа јавне власти у складу са овим законом. Обуци, која је одржана у online формату, присуствовало је 217 учесника из јединица локалне самоуправе.

Друга обука била је намењена представницима државних органа и јединицама Аутономне покрајине Војводине и одржана је 14. фебруара т.г. у згради Палата Србија. Учешће је узело око 150 учесника.

Трећа обука одржана је за организације цивилног друштва које током године остварују 50% или више прихода из буџетских средстава од једног или више органа јавне власти, имајући у виду да према Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, правна лица које су на годишњем нивоу остварила 50% или више прихода од једног или више органа јавне власти, имају обавезу проактивног објављивања информација у вези са активностима које су финансиране буџетским средствима. Ова обука је одржана је 18. марта т.г., у хибридном моделу, односно у просторијама Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као и преко ЗУМ платформе, а учешће је узело око 100 учесника.

У циљу унапређења свеукупног нормативног оквира од значаја за филантропију, укључујући пореске прописе, транспарентност и видљивост филантропских активности, 5. марта 2024. године у Палати Србија реализован је друштвени дијалог „Филантропија као давања за опште добро - унапређење подстицајног оквира“.

У циљу реализације још једне од активности предвиђене АП-ом, која се односи на унапређење подстицајног нормативног оквира и административних пракси за транспарентност финансирања и финансијску одрживост цивилног сектора реализована је активност која се тиче израде апликације Календар јавних конкурса. Ова апликација омогућава лакше прикупљање података од органа јавне управе сва три нивоа власти о планираним јавним конкурсима за ОЦД и сагледавања обима планираних и додељених средстава, процедура доделе средстава, затим области у којима се средства додељују, корисника, територијалној распоређености подржаних пројеката и програма и других података. Нова апликација Календар конкурса/Упитник биће доступна путем интернет презентације Министарства, а омогућиће већу видљивости података о финансирању организација цивилног друштва из буџетских средстава.

У току је процес израде Предлога Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва, за период 2024-2025. године. Подршка овом процесу обезбеђена је у оквиру пројекта „За снажније грађанско друштво“ који се спроводи уз финансијску подршку америчке агенције за међународни развој (USAID) и швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC), а иста се првенствено односи на аганжовање два међународна експерта. Током првог квартала 2024 године, прикупљани су и размотрени предлози активности за будући документ.

Нови плански документ из области остваривање права националних мањина

Процес финализације рада на припреми Акционог плана за остваривање права националних мањина је из објективних околности у претходном периоду одступио од

предвиђене динамике, пре свега због спровођења парламентарних избора, редовних избора за националне савете, а потом и ванредних избора за Национални савет албанске националне мањине.

Припремљен је радни текст предлога новог Акционог плана са измењеним временским оквиром за спровођење активности, који ће бити представљен на наредном састанку Посебне радне групе. Имајући у виду да унутар радне групе постоје различити ставови у вези са дефинисањем појединих мера и активности за постизање предвиђених циљева потребно је у наредном периоду спровести додатни консултативни поступак са представницима државних органа и представницима националних мањина. Будући да се ради о најзначајнијем стратешком документу у области права националних мањина, Радни текст Акционог плана треба да се представи и размотри на седници Савета за националне мањине. Након избора нове Владе иницираће се сазивање седнице овог савета.

У међувремену и без формално усвојеног Акционог плана Република Србија је предузела низ активности у циљу испуњавања препорука из Четвртог мишљења Саветодавног комитета које се уједно налазе и у радној верији Акционог плана, као што су активности везане за Попис становништва или различите врсте истраживања и анализа у појединим областима, што је наведено и у Петом извештају о спровођењу Оквирне конвенције.

Крајем јуна ове године најављена посета делегације Саветодавног комитета након које ће бити припремљено ново мишљење овог тела, које ће садржати оцену стања о реализацији препорука из Четвртог мишљења Саветодавног комитета, као и нове препоруке за Републику Србију.

Финализација текста Акционог плана, у који би било целисходно унети и нове налазе и препоруке Саветодавног комитета, условљена је динамиком коју ће имати консултативан поступак усаглашавања ставова и постизања консензуса свих заинтересованих страна, а пре свега припадника националних мањина.

Нови плански документ из области људских права - Стратегија људских права

У извештајном периоду није било активности на изради новог планског документа из области људских права. По формирању Владе процес рада на овом стратешком документу ће се наставити у складу са Законом о планском систему.

III МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ / САРАДЊА

САРАДЊА СА УН МЕХАНИЗМИМА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Међународни пакт о грађанским и политичким правима

Комитет за људска права је посредством Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама у Женеви упутио позив Републици Србији да одреди делегацију која ће на 140. заседању овог Комитета, 14. и 15. марта 2024. године, по утврђеној процедури, пред члановима Комитета представити периодични извештај. У складу са досадашњом праксом Сектор за људска права је координирао формирање и припрему делегације за коју је организовано четири припремна састанка.

Делегацију Републике Србије, коју је предводио министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог Томислав Жигманов, чинили су представници

Министарства правде, Министарства унутрашњих послова, Министарства спољних послова, Министарства информисања и телекомуникација, Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Делегацију Републике Србије чинили су и представници Комесаријата за избеглице и миграције, Канцеларије за Косово и Метохију и Комисије за нестала лица. Део државне делегације био и амбасадор при Сталној Мисији Републике Србије при УН и другим међународним организацијама у Женеви, Милан Милановић.

Шеф државне делегације је у свом уводном обраћању затражио од Комитета за људска права Уједињених нација да затражи од УНМИК-а да извести о примени стандарда из Међународног пакта о грађанским и политичким правима на територији АП Косово и Метохија и овом приликом позвао Комитет да изврши увид у стање људских права на овом делу наше територије. Такође, указао је да Република Србија постигла значајан напредак у реализацији добијених препорука и унапређењу и заштити људских и мањинских права. Седмогодишњи извештајни период обележили су реформски процеси, од измена Устава у области јачања независности и ефикасности правосуђа, законски и стратешки оквир у областима заштите људских права као што су забрана дискриминације, забрана тортуре, борба против злочина из мржње, борба против говора мржње, спречавање насиља у породици, борба против трговине људима, до унапређења институционалних и системских механизма. Такође, представљени су и даљи напори Републике Србије везани за унапређење владавине права и борбе против корупције, као и доследност у поштовању загарантованих слобода изражавања и слободе медија, те даље остваривање циљева одрживог развоја.

Чланови Комитета су постављали питања која су се односила на области: I Уставноправни оквир у оквиру кога се Пакт спроводи; II Мере за спречавање корупције; III Ванредно стање; IV Забрана дискриминације; V Родна равноправност; VI Насиље над женама, укључујући насиље у породици; VII Право на живот; VIII Борба против некажњивости и кршења људских права у прошлости; IX Забрана мучења и другог окрутног, нехуманог или понижавајућег поступања или кажњавања; X Слобода и безбедност личности и поступање са лицима лишеним слободе; XI Укидање ропства, ропског положаја и трговине људима; XII Третман странаца, укључујући избеглице и тражиоце азила; XIII Приступ правди, независност правосуђа и правично суђење; XIV Право на приватност; XV Право на слободу савести и вероисповести; XVI Слобода изражавања; XVII Право на мирно окупљање и XVIII Учешће у јавним пословима.

Након усменог интерактивног дијалога чланови државне делегације су накнадно, писаним путем доставили Комитету и информације, које због временског ограничења сесија, није било могуће дати усменим путем.

У складу са процедуром Комитет је 26. марта 2024. године доставио Нацрт закључних запажања на коментаре у вези са подацима који се односе на утврђено стање. Комитет је затим 28. марта 2024. године објавио коначну верзију Закључних запажања у вези са Четвртим периодичним извештајем Републике Србије о примени Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

По објављивању и достављању финалне верзије ових Закључних запажања која садрже препоруке за Републику Србију започиње наредни извештајни период.

По добијању коначне верзије Закључна запажања биће објављена на званичном сајту Министарства и достављена свим релевантним ресорима на свим нивоима власти, како би у складу са својим надлежностима радили на реализацији препорука које је Комитет за људска права упутио Републици Србији.

Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима

Комитет за економска, социјална и културна права је по разматрању Трећег периодичног извештаја Републике Србије о примени Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, на 71. заседању у марту 2022. године, усвојио Закључна запажања (Е/С.12/SRB/CO/3).

У складу са препоруком број 73. из ових Закључних запажања, Република Србија је имала обавезу да до 4. марта 2024. године извести Комитет о предузетим мерама у примени препорука датих у ставовима 17 (Браниоци људских права), 19 (Пословна и економска, социјална и културна права) и 31 (Идентификациона документа).

Извештај о поменутих тзв. препорукама је закључком Владе усвојен на седници одржаној 29.02.2024. године (Закључак 05 бр. 337- 1507/2024) и посредством Мисије Републике Србије и других међународних организација у Женеви, у року, достављен Комитету за економска социјална и културна права.

Уз подршку националног експертског Тима за људска права УН-а у Србији израђен је Приручник о Примени Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима⁵. Израдом овог приручника по први пут је једна држава чланица Уједињених нација на овакав начин приступила тумачењу одредби Пакта, које ће бити основ за даљу едукацију и сензибилисање свих заинтересованих страна, од надлежних органа и институција за његову примену до грађана Републике Србије.

Универзални периодични преглед

У оквиру Четвртог циклуса Универзалног периодичног прегледа (UPR) Република Србија је у мају 2023. године, добила укупно 256 препорука. Прихваћено је 229 препорука, и то оних чије је спровођење предвиђено Акционим планом за спровођење програма Владе, као и оних које се односе на активности које наша држава већ у континуитету спроводи, 7 препорука је делимично прихваћено и 20 нотирано.

Конвенција УН о остваривању алиментационих захтева у иностранству

У Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, као посредничком органу у остваривању алиментационих захтева у иностранству применом Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године), у периоду јануар- март 2024. године запримљена су 4 нова алиментациона захтева из једне земље уговорнице ове конвенције, тако да Министарство у својој евиденцији у наведеном периоду има 182 алиментациона захтева из 16 земаља уговорница Конвенције. У истом периоду упућено је 3 извештаја иностраним отпремним органима о актуелном стању поступка по предметима.

Сарадња са Канцеларијом ОХЦХР-а и специјалним процедурама

Најављене су посете специјалног известиоца за право на слободу окупљања и удруживања (по формирању Владе) и специјалног известиоца за савремене облике ropства (трећи квартал т.г.).

Канцеларији УН Високог комесара за људска права достављени су одговори који су се односили на спровођење правде; унилатералне мере принуде; одговори на

⁵ <https://www.minlmpdd.gov.rs/doc/publikacije/medjunarodni-pakt-o-ekonomskim-socijalnim-i-kulturnim-pravima.pdf>

Упитник у вези са предлозима за измену и допуну Закона о заштити лица са менталним сметњама; на Упитник у вези са сарадњом са уговорним телима УН-а. Канцеларија Специјалног известиоца за насиље над женама и девојчицама је, посредством Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама у Њујорку, доставила упитник којим се од држава чланица УН-а траже информације на тему насиља над женама и девојчицама у спорту. У току је рад на прикупљању информација од надлежних државних органа ради израде релевантног прилога за овај извештај који ће бити представљен на 79. заседању Генералне скупштине Уједињених нација у октобру 2024. године.

САРАДЊА СА САВЕТОМ ЕВРОПЕ / ОЕБС-ом / ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ / РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Европска комисија против расизма и нетолеранције Савета Европе (ЕКРИ)

Нацрт извештаја у вези са посетом коју је ЕКРИ, у оквиру шестог циклуса мониторинга, обавио у периоду од 3. до 7. априла 2023. године, достављен је Републици Србији у децембру 2023. године, на који је наша држава у јануару 2024. године, у складу са процедуром, доставила коментаре.

Најављене су две приоритетне препоруке које треба наша држава да спроведе у року од две године од објављивања званичног извештаја о Републици Србији. Једна се односи на регулисање истополних заједница, а друга на спровођење свеобухватног истраживања у области говора мржње, његовим изворима, утицају на циљне групе, уз потребне мере за спречавање.

Коригована верзија Нацрта достављена је 1. марта 2024. године, усвајање коначне верзије извештаја се очекује у априлу 2024. године.

Европски комитет за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Европски комитет за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака су синхронизовано 25. јануара 2024. године на својим интернет-страницама објавили Извештај комитета о Ad hoc посети Републици Србији која је спроведена у периоду од 21. до 30. марта 2023. године, Такође, у складу са процедуром, објављени су и Одговори и коментари надлежних власти наше земље на овај извештај.

Активности националне контакт особе за ЛГБТ⁶ питања

Током последњег састанка CDADI, на 4. самиту шефова држава и Влада у Савету Европе (Рејкјавик, 16-17. мај 2023.) дефинисани су будући приоритети Савета Европе. Сходно томе, Комитет министара је припремио нови Програм и Буџет Савета Европе за период од 2024. до 2027. У оквиру истог, усвојени су нови пројектни задаци за све међувладине комитете за период од 2024. до 2027. године, укључујући CDADI и тела у оквиру њега, који су представљени на 8. пленарном састанку CDADI, одржаном у периоду од 5. до 7. децембра 2023. године.

⁶ Скраћеница ЛГБТ* односи се: лезбејке, геј, бисексуалне, трансродне, интерсекс и квир особе, као и све друге припаднике, односно припаднице ЛГБТ* заједнице

Једно од ових субкоординационих тела CDADI-ја је Комитет експерата за сексуалну оријентацију, родни идентитет и изражавање и полне карактеристике (ADI-SOGIESC), у који се позивају владе свих 46 држава чланица Савета Европе да одреде једног или више представника у области политике равноправности за LGBTIQ+ особе, антидискриминацију или сродне области и евентуално његовог заменика представника, најкасније до 23. јануара 2024. године. Посредством Министарства спољних послова предложено је преименовање досадашње чланице, државног службеника у Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, како би наставила континуитет у раду Комитета експерата за сексуалну оријентацију и родни идентитет ADI-SOGIESC.

У оквиру припрема за Европски IDANOT+ Форум 2024 који ће се одржати у периоду од 14. до 16. маја у Хагу, као чланови ADI SOGIESC (и/или ЕУ LGBTIQ+ подгрупе), радило се на изради нултог нацрта завршне декларације Форума. Надовезујући се на прошлогодишњу декларацију из Рејкјавика, ова декларација позива, између осталог на даље улагање у LGBTIQ+ инфраструктуру, политичку посвећеност, очување слободе изражавања и синергију између европских институција. Декларација је била отворена за потписивање, у садашњем облику, или отворена за потенцијални потпис уз текстуалне сугестије до 9. априла 2024.г. Са становишта делокруга Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Министарства спољних послова нема сметњи за придруживање декларацији.

Савет Европе доставио је 1. марта 2024. године Упитник о примени препоруке Комитета министара CM/Rec(2010)5 о мерама усмереним на борбу против дискриминације на основу сексуалне оријентације или родног идентитета. Рок за подношење одговора на овај упитник је 31. јул 2024. године.

Члан Стручног комитета за сексуалну оријентацију, родни идентитет и изражавање и полне карактеристике (ADI-SOGIESC), који делује у оквиру Министарства координираће израду одговора.

Овај упитник је саставни део процеса ревизије у вези са имплементацијом Препоруке CM/Rec (2010) 5. Мандат Комитета министара (CM(2023)131-addfinal), Комитета експерата за сексуалну оријентацију, родни идентитет и изражавање и полне карактеристике (ADI-SOGIESC) у оквиру Управног одбора за борбу против дискриминације, различитости и инклузије (CDADI) има задатак да спроведе овај преглед користећи нову методологију.

На основу прикупљених одговора, и ADI-SOGIESC биће припремљен свеобухватан извештај за подношење CDADI -ју током његовог 11. састанка у првом семестру 2025. Након тога, овај извештај ће бити представљен Комитету министара на разматрање.

Према утврђеној методологији, Савет Европе је нагласио важност да држава чланица информисе LGBTIQ+ организације цивилног друштва о процесу ревизије и предузме значајан ангажман са њима пре званичног подношења, чиме се обезбеђује адекватна заступљеност у читавом LGBTIQ+ спектру. Поред тога, државе чланице се позивају да размотре укључивање у дијалог са националним телима за равноправност и институцијама за људска права.

Европска комисија

Остварена је комуникација са Европском комисијом у вези са ТАИЕХ подршком на тему борбе против циганизма. Предлог подршке обухвата организацију више семинара намењених различитим корисницима у Републици Србији – министарствима, институцијама од значаја на националном нивоу, локалним самоуправама, организацијама цивилног друштва и др. у циљу подизања знања и свести на тему борбе против циганизма.

IV МЕЂУИНСТИТУЦИОНАЛНА САРАДЊА

ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОЗИ

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог објавило је План друштвених дијалога за 2024. годину који се састоји од преузетих друштвених дијалога предвиђених планским докуменатима и друштвених дијалога на шире друштвене теме, иницирани од стране овлашћених предлагача са дефинисаним роковима за њихову реализацију. Министарство је у извештајном периоду реализовало два друштвена дијалога, и то:

1. Друштвени дијалог “Филантропија као давања за опште добро - унапређење подстицајног оквира“

Дијалог је организован у сарадњи са организацијама Партнерс глобал, Европским центром за непрофитно право, Српским филантропским форумом и Траг фондацијом, уз подршку Америчке агенција за међународни развој (УСАИД) и Швајцарске агенција за развој и сарадњу (СДЦ). Учесће су узели представници органа државне управе, домаћих и међународних организација цивилног друштва и представници пословног сектора. Кључне теме о којима се у два панела говорило су групно финансирање на бази донација и компензационом фонду за повраћај ПДВ-а на донације организацијама цивилног друштва.

Учесници друштвеног дијалога су постигли сагласност да је неопходно наставити заједничке активности усмерене ка побољшању подстицајног оквира за развој филантропије унапређењем нормативног оквира и амбијента за корпоративно давање и личне донације и да је рад на ширем упознавању јавности о значају филантропије, унапређењу доступности информација о резултатима филантропских активности и успостављању система за прикупљање података од кључног значаја за развој филантропије усмерене на промоцију и заштиту људских права.

2. Друштвени дијалог „Дијалогом до остваривања циљева одрживог развоја“

Друштвени дијалог је реализован у оквиру пројекта “Реформа јавних финансија – Агенда 2030” који спроводи Немачка организација за међународну сарадњу (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit - GIZ GmbH), а финансирају владе Немачке и Швајцарске. Циљ дијалога је подстицање широке дискусије међу представницима државних органа и цивилног друштва и да на тај начин приближавање тема из свакодневног живота грађанима.

По окончању друштвеног дијалога учесници утврђују обавезујућа поступања и иста су јавно доступна на интернет презентацији Министарства <https://www.minljmpdd.gov.rs/obavezujuca-postupanja.php>.

У складу са расположивим средствима Министарства и/или донатора, за неке од друштвених дијалога организовани су и livestream преноси путем званичног youtube канала Министарства https://www.youtube.com/channel/UCc9-WZvgyb3GIvOQF1Znn_A.

РАДНА ТЕЛА / САВЕТИ

Савет за праћење примене препорука УН за људска права

По угледу на раније успостављене добре праксе, тематска седница Савета за праћење примене препорука УН за људска права одржана је 4. марта 2024. године уочи одласка државне делегације која је пред Комитетом за људска права УН 14. и 15. марта представљала Четврти периодични извештај Републике Србије о примени Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

На седници је група организације цивилног друштва представила алтернативне извештаје о примени Међународног пакта о политичким и грађанским правима у Републици Србији. Организације које су своје извештаје доставиле Комитету за људска права су: Платформа организација за сарадњу са УН механизмима, Коалиција за младе коју чине Београдски центар за људска права и Кровна организација младих, Инцијатива за економска и социјална права А-11, Центар за истраживање и развој друштва – ИДЕАС и Праксис.

Седници је присуствовао и заштитник грађана Зоран Пашалић, а поред чланова Савета и посматрача, присуствовали су и чланови државне делегације.

План за испуњавање препорука је ажуриран и тренутно садржи 481 добијену и прихваћену препоруку механизма УН за људска права и на чијој реализацији радимо, а доступан је на: <https://www.minljmpdd.gov.rs/savet-za-pracenje-un-preporuka.php>.

План садржи текст сваке препоруке, надлежни орган/институцију за испуњавање препорука, временски рок, статус препоруке, индикаторе праћења успешности испуњавања препорука, повезаност са Циљевима одрживог развоја. Специфичност Плана препорука је да се резултати испуњености препорука мере кроз индикаторе. На развијању индикатора заједно раде Влада и организације цивилног друштва.

Захваљујући електронској бази за праћење примене УН препорука коју нам је уступио ОХЦХР све препоруке су преведене на српски језик и унете у базу. Ради се на изради кластера ради ефикаснијег праћења и повезивања са циљевима одрживог развоја и индикатора за спровођење тих циљева које прати Републички завод за статистику. Савет ће, у складу са планом рада Владе за период 2023. до 2026. године, израђивати годишњи извештај о стању испуњености препорука УН механизма, што ће водити ка још ефикаснијем испуњавању препорука и унапређењу процеса извештавања.

Савет за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва

Извештај о раду Савета за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период октобар – децембар 2023. године благовремено је израђен и

достављен Одбору за јавне службе, као надлежном одбору. Надлежни одбор прихватио је наведени извештај.

Током првог квартала 2024. године одржана је и друга седница Савета на којој је између осталог представљен Нацрт акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2022-2030. године, за период 2024-2025. године, као и методологија прикупљања података за израду Годишњег збирног извештаја о утрошку средстава која су као подршка програмским активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије и др.

Представници цивилног друштва предложили су Савету усвајање Предлога препорука за унапређење транспарентности спровођења јавних конкурса за финансирање програма од јавног интереса које реализују удружења, које су ваоаећином гласова подржане са закључком потребе да је поједине одредбе потребно прецизирати.

МИШЉЕЊА / ПРЕДСТАВКЕ / ИЗВЕШТАВАЊЕ

У извештајном периоду Министарство је дало мишљење на више од 20 нацрта прописа или предлога планских докумената других предлагача, а израђен је и прилог Министарства за Редован годишњи извештај Повереника за заштиту равноправности за 2023. годину.

Припремљено је 16 одговора на захтеве физичких и правних лица из области заштите и унапређења мањинских права и поступано је по више од 15 представки грађана из области антидискриминационе политике и родне равноправности.

Поступано је по 8 захтева за информације од јавног значаја.

Израђено је једно мишљење о примени Закона о забрани дискриминације.

Квартално је извештавано Министарство правде у оквиру процеса праћења спровођења Акционог плана за Поглавље 23 као и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у вези са спровођењем активности из Акционог плана за Поглавље 19, док је Министарство за европске интеграције извештавано о спровођењу активности из Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније, у делу који се тиче Поглавља 23 и поглавља 19.

Поводом подношења захтева Републике Србије за статус пуноправног члана Међународне организације Франкофоније (ОИФ), а на захтев Министарства спољних послова, Министарство је на српском и француском језику доставило прилог за „Типски формулар захтева за промену статуса“, са извештајима из надлежности Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

У оквиру припрема за одлазак на нове дипломатске дужности, организовани су припремни састанци са Наталијом Гуњић (Мисија Републике Србије при ОЕБС и другим МО у Бечу) и Јасмином Петровић (министар саветник у Амбасади Републике Србије у Прагу). На састанцима су им представљене информације о досадашњем раду министарства, као и планови и могући облици сарадње у домену људских права између наше државе и земаља у којима ће новопостављени амбасадори и амбасадорке представљати Републику Србију.

V SARADŃA SA ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA

Укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа

Примењујући Смернице за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта предлога прописа, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је током првог квартала 2024. године, у сарадњи са другим органима предлагачима прописа и докумената јавних политика, наставило праксу укључивања представника цивилног друштва у радне групе за израду прописа и докумената јавних политика путем јавних позива. Током првог квартала, објављен је:

1. Јавни позив организацијама цивилног друштва за учешће у Радној групи за израду Нацрта закона о заштити ваздуха. Рок за подношење пријава био 08.03.2024. године. Комисије за избор представника цивилног друштва за чланство у Радној групи за израду нацрта Закона о заштити ваздуха донела је Предлог представника организација цивилног друштва за чланство у Радној групи за израду Нацрта закона о заштити ваздуха, којим је у складу са циљевима јавног позива предложила представнике две организације цивилног друштва за чланство,

а примљене су још две иницијативе за покретање поступка избора представника организација цивилног друштва које ће бити реализоване током наредног квартала.

Унапређења капацитета организација цивилног друштва

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог као носилац активности „Подизање нивоа свести о значају саморегулације непрофитног сектора“ Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024. године, организовало је скуп „Саморегулација и непрофитни сектор у контексту спречавања прања новца и финансирања тероризма (FATF стандарди)“, у сарадњи са пројектом „За снажније грађанско друштво“, који су подржали Америчка агенција за међународни развој (УСАИД) и Швајцарска агенција за развој и сарадњу (SDC).

На скупу је дискутовано о саморегулацији у контексту нових ФАТФ⁷ стандарда и Препоруке 8⁸. Учесницима је такође презентована упоредна пракса и приручник о добрим праксама, који Министарство накандно планира да промовише. Процес саморегулације је ефикасан и неопходан одговор на питања повећања легитимитета, транспарентности и одговорности цивилног друштва.

⁷ Међународни стандарди за спречавање прања новца и финансирање тероризма и ширења оружја за масовно уништење

⁸ Мера за спречавање злоупотребе непрофитних организација

ЈАВНИ КОНКУРСИ

Буџетски фонд за националне мањине

У току је реализација изабраних програма и пројеката организација који су финансијски подржани у оквиру спроведеног јавног конкурса за расподелу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2023. години. Паралелно са овим процесом Министарство спроводи поступак праћења начина утрошка средстава као и реализације циљева ради чијег остварења су средства додељена. У складу са Уредбом о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине и уговорних обавеза корисници су у обавези да доставе наративне и финансијске извештаје са доказом о наменски утрошеним средствима у року од 15 дана по реализацији програма и пројеката, а крајњи рок да средства по пројекту реализују је 30. јун 2024. године.

Суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније у 2022. години

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је у току 2023. године реализовало један Јавни конкурс за доделу финансијских средстава удружењима и другим организацијама цивилног друштва на територији Републике Србије које су носиоци пројекта одобрених на позиву Делегације Европске уније у Републици Србији, из 2022. године у оквиру Програма „Тематски програм за људска права и демократију“ - Грант шема за Републику Србију“, у оквиру кога је подржано Удружење Центар за истраживање јавних политика са пројектом „Ново запошљавање: Заговарање права радника на дигиталним платформама у Србији“ и удружење грађана Лужничке рукотворине Ж.Е.Ц женски етно центар са пројектом „Заједно за старије“, чија је реализација у току.

VI МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Пројекат „Подршка јачању владавине права у Србији“

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог организовало је 6. марта 2024. године округли сто под називом „Прикупљање података о националној припадности државних службеника“ у сарадњи са тимом пројекта „Подршка јачању владавине права у Србији“ који заједнички финансирају ЕУ и Немачка, а који имплементира ГИЗ у сарадњи са Европским центром за мањинска питања (ЕЦМИ).

Циљ састанка био је идентификовање изазова и размена информација свих релевантних институција које су у складу са својим надлежностима на републичком и покрајинском нивоу задужене за вођење евиденција које, поред осталих, треба да обухватају и податак о националној припадности запослених, као и институција које су задужене за примену прописа у овој области. Имајући у виду да подаци о националној припадности спадају у категорију нарочито осетљивих података за чију обраду су прописани строжији услови, учесници округлог стола били су и представници

независних тела из службе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Повереника за заштиту равноправности и Заштитника грађана.

Програм стручне праксе за 2023/2024

Мисија ОЕБС-а у Србији, у партнерству са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог, расписала је конкурс за пријем кандидата за Програм стручне праксе за 2023/2024. годину. На званичној интернет страници Министарства, Мисије ОЕБС у Србији и на друштвеним мрежама објављен је јавни позив кандидатима из јужне и југозападне Србије који су недавно дипломирали на универзитету, а заинтересовани су за функционисање државне управе да се пријаве на конкурс који је расписан у периоду од 27. марта до 15. априла 2024. године.

Програм, који се организује пету годину заредом, омогућиће младим људима рад у државним институцијама у трајању од десет месеци, са почетком у мају 2024.

Институције које су у претходном периоду учествовале у Програму су: Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Координационо тело за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, Народна скупштина Републике Србије, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Агенција за спречавање корупције, Канцеларија за јавне набавке и Повереник за заштиту равноправности. Од ове године у Програму ће учествовати и Министарство за европске интеграције, Министарство туризма и омладине, као и Национална академија за јавну управу.

Програм подржава боље разумевање рада државних институција, инклузију и веће учешће младих жена и мушкараца из мањинских, и мање развијених заједница из јужне и југозападне Србије у јавној управи Србије. Текући циклус спроводи се уз подршку Владе Норвешке, Републике Турске и Савезне Републике Немачке.

Пројекат „Дијалог промена - Подршка реформама кроз сарадњу организација цивилног друштва и јавних власти“

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог завршило је са имплементацијом ЕУ пројекта „Дијалог промена - Подршка реформама кроз сарадњу организација цивилног друштва и јавних власти“. Овај пројекат спроводила је Београдска отворена школа док су партнери на пројекту Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Републички секретаријат за јавне политике, Центар за јавне политике ЕУ Универзитета у Београду и Олоф Палме Центар. Циљеви пројекта су пружање подршке дијалогу о јавним политикама заснованом на доказима односно подацима и сарадњи ОЦД и јавних власти као и јачање капацитета организација цивилног друштва за осмишљавање, спровођење, праћење и евалуацију јавних политика. Кроз имплементацију пројекта, радило се и на упознавању шире јавности о потреби и резултатима дијалога организација цивилног друштва и јавних власти у процесу доношења одлука и решавања проблема.

У извештајном периоду припремљена је финансијска документација за извештавање о спроведеним активностима као и остала документација и извештаји на захтев носиоца пројекта, чиме је овај двогодишњи пројекат завршен.

Програм „Грађани, једнакост, права и вредности“

У новембру 2023. године министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог Томислав Жигманов потписао је у име Владе Републике Србије Споразум о учешћу Републике Србије у програму Европске уније „Грађани, једнакост, права и вредности“. Ово је програм који даје највећу подршку на нивоу ЕУ пре свега организацијама цивилног друштва али и јединицама локалне самоуправе, образовним, културним и научним институцијама у областима Програма. Укупан буџет Програма је 1,5 милијарди евра за период од 2021-2027 године. Потписивањем Споразума ступила је на снагу привремена примена овог Споразума док је Србија званично постала једна од земаља равноправних учесница овог Програма. Сви пројекти одобрени у току 2023. године корисницима из Републике Србије, ускоро ће моћи и званично да крену са имплементацијом.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог исказало је интересовање Европској комисији за именовање Министарства за Националну контакт тачку за овај Програм у Републици Србији.

У складу са тим, Министарство је отпочело са планирањем низа догађаја у вези са промоцијом самог програма, отвореним позивима и могућностима које овај Програм нуди како организацијама цивилног друштва, тако и органима јавне управе на сва три нивоа власти, институцијама у области образовања, културе, науке и многим другим потенцијалним корисницима.

У првом тромесечју 2024. године Министарство је интензивирало промоцију програма и организовало 11 догађаја. Прво представљање програма у 2024. години организовано је у сарадњи са Деском Креативне Европе и Фонда Европски послови и одржано је 19. јануара 2024. године у Сомбору.

Након тога у сарадњи са ЕУ инфо мрежом у Републици Србији и Уредом за удруге Владе Републике Хрватске, као именоване контакт тачке за ЕУ програм „Грађани, једнакост, права и вредности“, организоване су три радионице у оквиру Програма у Нишу, Новом Саду и Београду. Интересовање за ове радионице је било велико и на свакој је било око 50 учесника из цивилног и јавног сектора. Ове радионице одржане су 30-31. јануара и 2. фебруара 2024. године.

У сарадњи са Деском Креативне Европе организована су два инфо дана за представљање оба програма у Зрењанину, 28. фебруара 2024. године и у Алексинцу 29. фебруара 2024. године. Овим презентацијама присуствовало је такође преко 40 представника цивилног и јавног сектора.

У Крагујевцу је у сарадњи са Градском управом Града Крагујевца одржана презентација програма 5. марта 2024. године у присуству више од 40 представника како организација цивилног друштва, тако и локалне самоуправе и институција у области културе из овог града.

Током фебруара и марта одржана су и два вебинара за представнике ЈЛС у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина. Први вебинар одржан је 23. фебруара 2024. године за преко 30 представника ЈЛС који су се упознали са самим програмом и отвореним позивима а онда је 13 и 14 марта 2024. године одржан

дводневни семинар за припрему пројеката у оквиру овог програма, коме је присуствовало преко 30 учесника из општина и градова широм Србије.

19. марта 2024. године у Палати Србија је одржана презентација Програма намењена организацијама које се баве правима LGBTIQ особама, којој је присуствовало 10 так представника из 8 највећих организација у овој области.

22. марта 2024. године одржана је и презентација посебног позива у оквиру Програма у области спречавања родно заснованог насиља и насиља над децом. Презентација је одржана у просторијама Еу инфо центра у Новом Саду пред више од 15 представника пре свега цивилног сектора.

Поред тога, Министарство свакодневно пружа одговоре на питања потенцијалних корисника програма, пружа помоћи приликом аплицирања, и обезбеђује сарадњу са потенцијалним корисницима на унапређењу појединачних пројектних апликација.

У наредном периоду, са добијањем и званичног статуса Националне контакт тачке и аплицирања за средства код Европске комисије у ту сврху, Министарство планира одржавање бројних радионица за развијање пројектних идеја, за умрежавање са корисницима из региона као и за одржавање већих промотивних догађаја и дијалога који промовишу основне вредности Програма.

VII КАМПАЊЕ

Од децембра 2023. до марта 2024. Министарство је, уз помоћ Немачке организације за међународну сарадњу (ГИЗ), реализовало јавну кампању под називом „Унапреди родну равноправност“. Ова кампања је у фокусу имала информисање што ширег круга обвезника примене Закона о родној равноправности о изради посебних мера за остваривање родне равноправности и извештавање о ефектима њихове примене код обвезника, а подразумевала је и емитовање промотивног спота на медијима са националном фреквенцијом, али и реализацију инфо сесија у већим градовима Србије и то: 15. фебруара у Ужицу; 21. фебруара у Новом Саду; 26. фебруара у Крагујевцу; 4. марта у Нишу и 8. марта у Београду.

У оквиру кампање израђени су и банери, промо материјал, као и штампане брошуре које су учесницима дистрибуиране у оквиру поменутих инфо сесија, и то: Закон о родној равноправности; Правилник о вођењу евиденције и извештавању о остваривању родне равноправности, Правилник о изради и спровођењу Плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности и Смернице за примену Закона о родној равноправности.